

KJAK

Klaksvík hækkar skattin til 22 Havnin lækkar til 20 prosent

Seinastu býráðssetu tilrættaløgdu vit eina vakstrarætlan fyri Klaksvíkar Kommununi. Henda ætlanin varð framd júst meðan fólkatalið øktist, skattainntøkurnar hækkaðu og arbeiðsloysið lækkaði, fyri at fáa enn meira ferð á góðu gongdina og dynamikkin í býnum og í kommununi allari

Gunvá við Keldu
Býráðslimur

Tað er alneyðugt fyri ein

vinnulívsbý sum Klaksvík, at útreiðslur verða tillaðagar inntøkurnar, ikki bara í býráðshøpi, men eisini hjá hvørjum einstøkum borgara.

Tað er so umráðandi, at vit tryggja at skatturin ikki fer longur upp, tí fyri hvørt prosent skatturin hækkar, verður tað serliga tyngjandi fyri miðal- og lág-inntøkurnar. Sum býráð, eiga vit at halda aftur við at hækka skattaprocentið og heldur lækka tað, sum varð gjørt, tá ið figgjarætlanin fyri

inniverandi ár varð samtykt.

Býráðslimir í samgonguni hava skotið eftir Fólkaflokk-inum í sambandi við, at vit hækkaðu skattaprocentið, tá ið Heimið við Vágna varð bygt. Tað vita allir býráðslimirnir, at ein álvarsom orsök var til hetta.

Landsstýrið vildi 1% endin gjørdist 1/2%

Sum eg fleiri ferðir havi greitt frá, so kravdi Føroya Landsstýri at vit hækkaðu skattin við einum heilum

procenti, um vit í heila tikið skuldu hugsa um at byggja nýtt ellis- og røktarheim. Hetta tí vit vóru so illa fyri figgjarliga og av tí at komm-unuskuldin var yvir einari álíkning. Hóast hetta, so megnaðu vit í samráðingum við landsstýrið, við Jóann-esi Eidesgaard sum figgjar-málaráðharra, at fáa hetta lækkað til eitt hálvt prosent. Vit ivaðust ikki í, at vit fóru at megna tað, sum tíðin eisini vísti. Semja var síðani gjørd, ikki við okkara góða vilja, at

hækka skattin við hálvum procenti. Hetta er tað sum veruliga fór fram.

Nú at fara at hækka skatt-in, enntá ætlandi í fyra ár, nú øll tøl, bæði hækkingar fólka-tal og skattainntøkur og lækkandi arbeiðsloysi peika rættan veg, er ikki gondin vit eiga at ganga, eisini serliga nú vit síggja aðrar kommunur ynskja at skattaprocentið verður tað sama, og aðrar lækka tað.

Fólkaflokkurin hevur tí skotið upp, at skattaprocentið

verður tað sama komandi ár, ella møguliga lækkað, har vit vísa hvussu hetta kann figgjast. Fleiri uppskot koma til 2. og 3. viðgerð av figgjarætlanini.

Tað er vágaverk at hækka skattaprocentið til 22%, nú vit síggja, at m.a. Havnin kanska leggur upp til at lækka skattaprocentið til 20%.

Ein granat

Heri Mohr

Fyri nøkrum vikum síðani frættist, at ein rættiliga stór granat var funnin úti í Nólsoy. Serkunnleikin varð boðsendur og málið kannað.

Tá ið Føroyar vórðu her-settar av bretum 13. mai 1940, varð Havnar skansi tikin, og gjørdist hann sjálv mønan hjá hervaldinum. Nógvar og stórar íløgur vórðu framdar. Eitt nú vórðu duldar skot-gravir gjørdar millum tær ymisku fyrisitingarnar inni í Skansanum; tvær stórar kanónir vórðu settar upp oman fyri Skarvelli; nakað norðanfyrir, Yviri við Strond, varð eitt elverk bygt, sum var í gongd uttan steðg (elverkið úti á Rundingi frá 1921 varð ikki ávirkað av hesum); ein ovurstórur ljóskastari við sterkari verju varð settur upp; har var "Admiralty house" við fjarritarastøð og høgari jarnmastur og hermannerju alt samdøgríð; loftverjuflokkar við mann-ingarskúrum vórðu settar

upp ymsa staðni í og um Havnina. Og so allar íbúðirnar : fólkatalið í Føroyum øktist bráðliga við 8000.

Frá apríl 1940 til maj 1945 veittraði tað bretska her-flotaflaggið á Skansanum.

Tað kom næstan ikki fyri, at hesar báðar nevndu kanónirnar vórðu brúktar. Onkur royndarskjóting kanska. Men loftverju-kanónirnar – AKAK vórðu tær kallaðar – skutu bæði dag og nátt eftir týskum bumbuflogfórum.

Tær stóru kanónirnar vóru ikki heilt nýggjar. Onnur hevði verið á heimsins størsta slagskipi HMS Hood, áðrenn tað varð nýtiðargjørt gjørt við størri kanónum.

Í sjóbardaga 24. maj 1941 varð skipið Hood søkt av tí týska slagskipinum Bismarck á havøkinum millum Ísland og Grønland. Av manningini, 1418, bjargaðust einans 3 mans. Tríggjar dagar seinri varð skipið Bismarck søkt av bretskum herskipum og flogfórum. Næstan øll manningin, meira enn 2200, fóru í havið við skipinum. 114 vórðu bjargað.

Fyrst undir kríggjum búðu vit Yviri við Strond. Hæðani høvdu vit frítt útsýni bæði eystur og suður í allan Nólsoyarfjørð. Tað mundi vera orsøkin til, at okkara hús gjørdist Admiralty house í 1942, og vit noyddust at flyta heim í býin.

Ein dagin í 1941 komu nakrir trolarar, fyra ella fimm, siglandi eystanífrá inn í Nólsoyarfjørðin. Hesir trolarar, vanligar kallaðir "Aberdeenarar", trolaðu í stórum tali í føroyskum sjógvi. Tá var

fiskimarkið 3 fjórðingar. Um trolini vóru úti, sá eg ikki, til tað var eg ov langt burturi, men tað er ikki óhugsandi, at teir trolaðu í Nólsoyarfirði.

Alt í einum byrjaði Skansin at skjóta eftir trolarunum.

Um skotið varð við aðrari ella báðum kanónunum, veit eg ikki. Trolararnir tyktust ikki at láta um vón, teir sigldu bara. Ikki fyrr enn tá ið teir vóru komnir millum Borðuna og Glyvursnes, lögdu teir stilt eina løtu, og so hvurvu teir suður í hav.

Millum manna varð sagt, at skiparar vóru ávirkaðir, og at myndugleikin á Skansanum hevði eingi boð fingið frá hesum skipum. Tað skuldi vera orsøkin til, at Skansin fór at skjóta.

Um nú hendan granatin funnin í Nólsoy hevur kalibur passandi til kanónirnar á Skansanum, er tað ikki óhugsandi, at hon hevur verið eitt av ávaringarskotunum frá skansanum, tá ið "Aberdeenararnir" komu (trolaðu?) í Nólsoyarfjørð ófráboðaðir við ávirkaðum skiparum á brúnni.

Nú er langt fráíðið, síðan henda hendingin fór fram, og fá eru kanska eftir á lívi, ið minnst hana. Undir kríggjum var Nólsoyggin mest mannað við konufólki, tí at flestu menninir arbeiddu í Havn hjá bretska hervaldinum. Hvønn morgun og hvørt kvöld sigldi eitt 10-mannafar menninar aftur og fram til og frá arbeiði. Hetta farið varð skemtiliga millum manna (havnarfólk) kallað "Troppa-skipið úr Nólsoy".

Viðvíkjandi Skansanum er at siga, at tá ið hervaldið í 1945

var farið av landinum, gingu nøkur ár, áðrenn ein nevnd gjørdi av, at Skansin skuldi setast í sama stand, sum hann var í fyri hersetingina. Allar skotgravirnar og tann nógva betongverjan av ymiskum slagi vórðu beind burtur.

Í 1945 handaði bretska her-valdið hátíðarlaga umboðum fyri løgtingið, Tórshavnar býráði og amtmanninum báðar kanónirnar sum gávu til Føroyar.

Kanónirnar vórðu tíverri ikki "innistongdar" ella á annan hátt vardar. Stutt tíð gekk, áðrenn alt tað nógva, sum hoyrði til hesar vælvirkandi og vælhildnu søguligu kanónir, hvarv. Um tað horvna er í varðveitslu hjá tí almenna (løgtingi ella kommunu), áttu kanónirnar at verið settar í sama stand, sum tær vóru í 1945 og fingið hósandi tak og verju.

Vit kunnu ímynda okkum eina vælvirkandi og vælhildna kanón við søgu í stoltu bretska marinuni: H.M.S. HOOD live á okkara fleiri hundráð ára gamla redoubt in the Faroe Islands.

Á den lokkudorg til okkara turismu.